

Anläggningstillgång för idrotter med färre antal aktiva i Stockholmsregionen

En sammanställning som gjorts under år 2017 och 2019 i samverkan mellan Stockholmsidrotten och projektet RIK (Regional tillgång till idrottsanläggningar och kulturskola)

Innehåll

Inledning och förutsättningar.....	3
Sammanfattning	3
Amerikansk fotboll	3
Bandy	4
Baseboll/Softboll	4
Bilsport	5
Bågskytte	5
Cricket.....	6
Flygsport	6
Fäktning	7
Kanot/rodd	7
Konståkning	8
Parasport	8
Rugby	9
Skidor, alpint och längd	9
Skytte.....	10
Slutsatser	10
Definitioner.....	11

Inledning och förutsättningar

Syftet med denna rapport är att beskriva tillgången av anläggningar för idrotter med relativt sett färre deltagare än de "stora" idrotterna. Till grund för rapporten ligger en enkät till kommunerna som skickades och besvarades under våren/sommaren 2019. Vidare har resultaten jämförts med den undersökning som gjordes av Priba under år 2017 och där liknade frågor ställdes till de olika specialidrottsförbunden. Huvuddelen av kommunerna har svarat men några svar saknas eller kan behöva kompletteras. Direkta fel har rättats i sammanställningen. De berörda idrotterna har inte anläggningar i alla kommuner. En viktig del i rapporten är därför att se den regionala spridningen och bedöma möjligheten för regionalt samarbete. I en av bilagorna redovisas en regionindelning med invånarsiffror.

Resultatet av enkäten redovisas i bilagda Excelrapport. Genom att trycka på pilarna vid respektive rubrik kan man ta fram varje kommun, region eller idrott för sig.

Materialet syftar till att utgöra underlag för en dialog mellan kommunerna och idrotterna om möjligheten att bygga nya eller att utveckla befintliga anläggningar i samverkan mellan kommuner.

De svar som redovisas i undersökningen kommer från representanter för de olika specialidrottsförbunden (2017) samt från tjänstemän inom idrott i de olika kommunerna (2019). Statistiken, som redovisas under respektive idrotts omfattning, är hämtat ur Riksidrottsförbundets administrations-system IdrottOnline. Observera att svaren bör tolkas som ett diskussionsunderlag för vidare planering. För att en faktisk anläggningsutveckling ska förverkligas måste frågan beredas politiskt på sedvanligt vis i den eller de kommuner som berörs.

Sammanfattning

Stockholmsidrotten gjorde under år 2017 en undersökning bland berörda specialidrottsförbund om behovet av anläggningar för idrotter med färre antal aktiva än de "stora" idrotterna. I samband med framställandet av slutrapporten för RIK (Region idrott och kulturskola) sommaren 2019 kompletterades denna undersökning med en enkät ställd till regionens kommuner för att göra en förbättrad kartläggning av anläggningsituationen för dessa idrotter. Detta gjordes i samverkan mellan RIK-projektet och Stockholmsidrotten.

Frågor som har ställts i enkäten har berört den aktuella anläggningstillgången, om det redan *finns* samverkan med någon annan kommun avseende någon av dessa anläggningar samt om det *finns intresse* för att utveckla samverkan med andra kommuner för att stärka någon av de idrotter som berörs i undersökningen.

Generellt visar undersökningen på behovet av fler anläggningar. För vissa idrotter är spridningen av anläggningar god medan det för andra sporter helt kan saknas anläggningar i en delregion. Det finns också ett intresse hos respondenterna i flera kommuner att vara med och på olika sätt att bidra till en regional anläggningsutveckling.

Amerikansk fotboll

Omfattning

Det finns idag 17 föreningar, varav 11 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner; Haninge, Lidingö, Nynäshamn, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Tyresö, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby. Antalet aktiva är 4 384 personer varav 66 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 14 % kvinnor och 86 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningstillgång

Anläggningar finns i nio av länets kommuner. Av ovanstående kommuner finns inte anläggningar i Sollentuna och Södertälje. Däremot finns en anläggning i Danderyd.

Regionalt

Noterbart är att det saknas anläggning i västra Södertörn. Ett intresse för att ta med detta i planeringen kan finnas i Botkyrka kommun. Flera representanter från kommuner i Norrort anger att det kan finnas intresse av att finansiera och/eller med hjälp av andra bygga anläggning.

Framtida utveckling

Sigtuna, Solna och Upplands Bro har intresse av att utveckla sina anläggningar i samverkan med andra kommuner. Botkyrka och Täby kan tänka sig att diskutera medfinansiering. En ny anläggning i västra Södertörn skulle i så fall kunna prioriteras.

Bandy

Omfattning

Det finns idag 25 föreningar, varav 8 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner, Danderyd, Huddinge, Norrtälje, Sollentuna, Solna, Stockholm, Upplands-Bro, Vallentuna och Värmdö. Antalet aktiva är 6 031 personer varav 60 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 19 % kvinnor och 81 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningstillgång

Det finns tio anläggningar i sex kommuner, samtliga utomhus. En inomhus träningshall är under uppförande i Stockholm.

Regionalt

Den regionala spridningen av anläggningar är relativt god. Skall sporten kunna utvecklas krävs dock fler anläggningar. Tillkomsten av en ny inomhushall i Gubbängen, Stockholm stärker därmed tillgången på den södra sidan och i Stockholm.

Framtida utveckling

Intresse för utveckling kan finnas i nordvästra delen av regionen genom Sundbyberg, Sollentuna och Upplands Bro.

Baseboll/Softboll

Omfattning

Det finns idag 8 föreningar, varav 6 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner, Botkyrka, Stockholm och Sundbyberg. Antalet aktiva är 795 personer varav 48 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 17 % kvinnor och 83 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningstillgång

Det finns fyra anläggningar i regionen. De är lokaliserade till Botkyrka, Stockholm, Sundbyberg och Upplands Bro. Anläggningen i Stockholm ligger i Skarpnäck.

Regionalt

De fyra anläggningar som finns är relativt väl fördelade i regionen.

Framtida utveckling

Intresse kan finnas för att utveckla anläggningarna i Botkyrka och Upplands Bro. Detta kräver i så fall förmodligen ett samarbete med grannkommunerna.

Bilsport

Omfattning

Det finns idag 38 föreningar, varav 1 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Danderyd, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Nacka, Norrtälje, Nykvarn, Nynäshamn, Sigtuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Uppland-Bro, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö Österåker (Motocross). Antalet aktiva är 8 847 personer varav 16 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 16 % kvinnor och 84 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningstillgång

Inom bilsporten finns det ett antal olika grenar som har olika anläggningsbehov. Anläggningar för bilsport finns i sex kommuner, Haninge, Järfälla, Norrtälje, Nynäshamn och Upplands Bro.

Regionalt

De flesta anläggningar finns i den norra delen av regionen. Vid kartingbanan som ligger i Järfälla finns för närvarande ett regionalt samarbete. I tankarna kring utveckling av Upplands Bros motoranläggning diskuteras också samarbete med andra kommuner.

Framtida utveckling

Det kan finnas intresse till utveckling av anläggningar för bilsport bland annat i Södertälje, Upplands Bro och Vallentuna. Ur ett regionalt perspektiv skulle en anläggning i Södertälje vara geografiskt extra intressant.

Bågskytte

Omfattning

Det finns idag 25 föreningar, varav 17 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Danderyd, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Norrtälje, Nykvarn, Nynäshamn, Sigtuna, Stockholm, Södertälje, Tyresö, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Värmdö och Österåker. Antalet aktiva är 2 149 personer varav 39 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 32 % kvinnor och 68 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningstillgång

Anläggningar för bågskytte finns i elva av länets kommuner: Danderyd, Norrtälje, Nykvarn, Nynäshamn, Sigtuna, Stockholm, Tyresö, Upplands Bro, Upplands Väsby, Värmdö och Österåker.

Regionalt

I elva av de svarande kommunerna saknas anläggningar. Noterbart är framförallt bristen i västra Södertörn och i kommunerna närmast Stockholm i nordväst.

Framtida utveckling

Det kan finnas intresse i Botkyrka och Ekerö kommuner för att bygga anläggningar om man kan göra det i samverkan med andra kommuner. En sådan utveckling skulle vara bra utifrån den regionala fördelningen.

Cricket

Omfattning

Det finns idag 24 föreningar, varav 9 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Huddinge, Nacka, Sigtuna, Solna, Stockholm och Värmdö. Antalet aktiva är 1 687 personer varav 34 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 6 % kvinnor och 94 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

Anläggningar för cricket finns i Botkyrka, Sigtuna och Stockholm. Anläggningen i Botkyrka är den mest utvecklade.

Regionalt

Formaliserat samarbete finns mellan Huddinge och Botkyrka kring anläggningen i Botkyrka.

Framtida utveckling

I de kommuner där sportfält finns är förutsättningarna relativt enkla att skapa anläggningar som är möjliga för cricket-träning. Med en fortsatt invandring från länder där sporten är stor torde önskemål om sådana anläggningar bli större. Det finns inga konkreta planer för detta i kommunerna.

Flygsport

Omfattning

Det finns idag 44 föreningar, varav 5 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Danderyd, Ekerö, Huddinge, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nynäshamn, Salem, Sigtuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby Vallentuna och Österåker. Antalet aktiva är 4 110 personer varav 9 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 10 % kvinnor och 90 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

Inom flygsporten finns ett antal olika grenar som har olika anläggningsbehov, alltifrån små modellflygplan till större motorflygplan. Idrotten redovisar fler anläggningar än kommunerna. Detta förklaras av att det sällan är kommunal drift av flygsport-anläggningar. Kommunerna redovisar anläggningar i Ekerö, Lidingö, Nykvarn och Täby medan idrotten dessutom redovisar anläggningar i Botkyrka, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Stockholm, Södertälje, Tyresö, Upplands Bro, Upplands Väsby och Vaxholm.

Regionalt

Fördelningen regionalt av anläggningar är relativt jämn. Det kan noteras att Stockholms stad har ett samarbete med Västerås kring flygsport.

Framtida utveckling

I svaret från Stockholm anges att det kan finnas intresse för samverkan om en regional anläggning. Intresse kan också finnas i Botkyrka.

Fäktning

Omfattning

Det finns idag 14 föreningar, varav 9 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Järfälla, Lidingö, Nacka, Solna, Stockholm, Vallentuna. Antalet aktiva är 2 132 personer varav 67 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 29 % kvinnor och 71 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

Anläggningar redovisas i Järfälla, Lidingö, Nacka, Solna och Stockholms kommuner. Några av dem är föreningsdrivna med kommunalt stöd. Fäktning bedrivs även ibland i vanliga sporthallar.

Regionalt

Några hallar för fäktning redovisas inte på Södertörn. Här finns därför ett utvecklingsbehov.

Framtida utveckling

Det förefaller inte finnas några kommunala planer på att bygga hallar eller till att medfinansiera anläggningar för fäktning.

Kanot/rodd

Omfattning

Det finns idag 27 kanotföreningar, varav 9 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Huddinge, Järfälla, Nacka, Norrtälje, Nynäshamn, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Upplands Väsby, Vaxholm, Värmdö. Antalet aktiva är 8 088 personer varav 18 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 39 % kvinnor och 61 % män av det totala antalet aktiva.

Det finns idag 8 roddföreningar, varav 6 stycken med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Lidingö, Norrtälje, Sigtuna, Stockholm och Vaxholm. Antalet aktiva är 1 222 personer varav 33 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 37 % kvinnor och 63 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

Kommunerna redovisar att det finns anläggningar i Botkyrka, Lidingö, Norrtälje, Sigtuna, Stockholm, Upplands Väsby och Österåker. Idrotten redovisar ytterligare anläggningar i Huddinge, Nacka, Nynäshamn, Solna, Sollentuna, Vaxholm och Värmdö. Förklaringen är i de flesta fall att dessa anläggningar inte är kommunala.

Regionalt

Den regionala spridningen är god eftersom anläggningar finns i de flesta av länets kommuner.

Framtida utveckling

Det kan finnas intresse i flera kommuner för att utveckla och/eller vara medfinansiärer. Det gäller särskilt kommuner på den norra sidan.

Konståkning

Omfattning

Det finns idag 37 föreningar, varav 33 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Danderyd, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, , Nynäshamn, Salem, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Södertälje, Tyresö, Täby, Upplands Väsby, Vallentuna Vaxholm, Värmdö och Österåker. Antalet aktiva är 10 223 personer varav 78 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 84 % kvinnor och 16 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

De allra flesta kommuner redovisar att de har hallar som är anpassade för konståkning. Med några få undantag konkurrerar sporten dock med ishockeyn i dessa anläggningar vilket görs att den samlade tillgången upplevs som begränsad.

Regionalt

Anläggningar finns i alla regioner

Framtida utveckling

I några kommuner, Sigtuna, Täby, Sundbyberg och Österåker, kan det finnas intresse att vara med och finansiera och/eller bygga anläggningar för konståkning. Utvecklingsbehovet är dock förmodligen störst i Stockholm. I Norrort pågår ett projekt där ett 10-tal kommuner deltar. I projektet ser man över det totala beståndet av konstfrusna isytor och hur ytorna på bästa sätt kan användas för att främja de olika idrotterna.

Parasport

Omfattning

Det finns idag 85 föreningar, varav 31 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Haninge, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Södertälje, Tyresö, Täby, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Värmdö och Österåker. Antalet aktiva är 3 358 personer varav 25 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 43 % kvinnor och 57 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

Lidingö, Nacka och Stockholm redovisar att de har specialhallar för parasport.

Regionalt

Med tanke på att det finns få specialhallar är det svårt att tillgodose behoven i alla regioner. Stockholms specialanpassade hall ligger i Västerort och kring den diskuteras samverkan med kommuner som ligger nära västerort. Behov av anläggningar föreligger särskilt på Södertörn och i nordost kommunerna.

Framtida utveckling

Representanter för ett flertal kommuner redovisar att det kan finnas intresse att bygga eller att medfinansiera nya anläggningar för parasport. De är Botkyrka, Lidingö, Salem, Stockholm, Södertälje, Tyresö, Täby, Upplands Bro och Värmdö.

Rugby

Omfattning

Det finns idag 13 föreningar, varav 9 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Danderyd, Ekerö, Sigtuna, Stockholm, Södertälje, Täby. Antalet aktiva är 2 433 personer varav 48 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 18 % kvinnor och 82 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

Anläggningar anpassade för rugby finns i Sigtuna, Stockholm, Södertälje och Täby.

Regionalt

De få anläggningar som finns är spridda över regionen. Dock saknas anläggningar i östra Södertörn och i Nacka/Värmdö. Ska sporten kunna utvecklas i hela länet behövs anläggningar i den delen av regionen.

Framtida utveckling

Det kan finnas intresse i Botkyrka och Sigtuna för att bygga och/eller att medfinansiera en anläggning.

Skidor, alpint och längd

Omfattning

Det finns idag 140 föreningar, varav 30 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Danderyd, Ekerö, Haninge, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nykvarn, Nynäshamn, Sigtuna, Sollentuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Södertälje, Tyresö, Täby, Upplands Väsby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Antalet aktiva är 16 993 personer varav 39 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 39 % kvinnor och 61 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar för längdskidåkning

Följande åtta kommuner redovisar att de har skidanläggningar med konstsnö: Botkyrka, Haninge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Stockholm och Täby. Några dessa är mer tillfälliga och då med snö ifrån ishallar. Största anläggningar finns i Täby, Haninge och från år 2019 Stockholm (Ågesta). Härutöver anlägger nästan alla kommuner spår i olika friluftsområden de vintrar det finns tillgång till natursnö.

Regionalt

Fördelningen av anläggningar är relativt jämn. Framförallt är behovet störst i västra Södertörn och i västra Norrort. I samband med ansökan om Vinter-OS/Paralympics 2026 aktualiserades möjligheten till en ny skidanläggning i Botkyrka.

Framtida utveckling

Det kan finnas intresse för att utveckla anläggningar i bland annat Botkyrka, Ekerö, Sigtuna och Täby.

Anläggningar för alpin skidåkning

Det finns åtta skidbackar i Stockholms län. Dessa finns i Ekerö, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Sollentuna och Stockholm. Dessutom finns två mindre backar i Lida, Botkyrka och i Södertälje. Fallhöjden är relativt begränsad vilket gör att många föreningar bedriver kompletterande träning i de svenska fjällen. Högst fallhöjd har Flottsbrobacken i Huddinge.

Regionalt

Spridningen av anläggningar är inte optimal. Förmodligen har östra Södertörn och nordostkommunerna störst behov av nya anläggningar. I Täby finns en äldre anläggning som möjligen skulle kunna utvecklas. Ett regionalt samarbete finns mellan Sollentuna och Täby kring anläggningen i Sollentuna.

Framtida utveckling

Ekerö, Huddinge, Norrtälje och Täby redovisar att det kan finnas intresse att vara med om att utveckla anläggningar. I Stockholms stads utredning år 2016 kring möjligheten av en ansökan om Vinter-OS/Paralympics 2026 diskuterades möjligheten av en påbyggnad av Flottsbrobacken med ytterligare fyllnadsmassor.

Skytte

Omfattning

Det finns idag 88 föreningar, varav 19 med barn- och ungdomsverksamhet. Föreningarna är utspridda i följande kommuner Botkyrka, Haninge, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Sigtuna, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Södertälje, Tyresö, Täby, Uppland-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna, Värmdö och Österåker. Antalet aktiva är 8 112 personer varav 12 % är barn och unga mellan 7-25 år. Könsfördelningen är 12 % kvinnor och 88 % män av det totala antalet aktiva.

Anläggningar

Inom skytte finns också ett antal grenar som kräver olika slags anläggningar. Anläggningar för skytte finns i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nykvarn, Salem, Solna, Stockholm, Södertälje, Tyresö, Täby, Värmdö och Österåker.

Regionalt

Fördelningen mellan olika delar i regionen förefaller relativt jämn. Det kan noteras att det finns ett särskilt regionalt samarbete kring Hacksjöbanan i Botkyrka mellan Botkyrka, Huddinge och Stockholm.

Framtida utveckling

Representanter för flera kommuner anger att det kan finnas intresse att utveckla, bygga och eller att medfinansiera anläggningar. Dessa är Botkyrka, Huddinge, Norrtälje, Salem, Södertälje och Upplands Bro.

Slutsatser

Det finns ett stort behov av att skapa fler anläggningar för idrotter med färre antal deltagare. För många av sporterna är det naturligt att samarbeta regionalt för att antingen utveckla en befintlig anläggning eller bygga en ny anläggning. Fler anläggningar för "mindre" idrotter skulle möjliggöra för fler att vara fysiskt

aktiva. Många av dessa idrotter attraherar både pojkar, flickor och vuxna som inte känner sig hemma i de mer traditionella idrotterna. En fördjupad diskussion bör föras mellan idrottsrörelsen och kommunerna.

Exempel på anläggningar som skulle kunna prioriteras:

- Amerikansk fotboll västra Södertörn
- Baseboll/softboll, utveckla anläggningarna i Botkyrka och Upplands Bro
- Bilsport Södertälje
- Bågskytte Ekerö
- Cricket, små åtgärder på befintliga sportfält
- Konståkning, Stockholm
- Rugby, östra Södertörn eller Nacka/Värmdö
- Skidor, överväga att utveckla Flottsbrobacken för Alpin skidåkning och Botkyrka för längdskidor i enlighet med möjligheter som framkommit i utredningar
- Specialanläggning för parasport på Södertörn

Definitioner

Omfattningen av de olika idrotterna är hämtade ur *IdrottOnline* 2019-09-02.

Aktiva = **Aktiva i Idrott** (inlagda i IdrottOnline). Definitionen på aktiv är att ha deltagit minst en gång per år i någon av föreningens aktiviteter. En person kan vara aktiv i idrott i flera specialidrottsförbund.

Antalet föreningar med barn- och ungdomsverksamhet = **Föreningar med LOK-stöd**.

Rapporten har sammanställts av Olof Öhman på uppdrag av Stockholmsidrotten och RIK (utvecklingsprojektet för Regional tillgång till idrott och kulturskola).